

ÎNCHEIERE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Ludmila Casimova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ludmila Casimova împotriva lui Anatol Miropolschi și Ecaterinei Miropolschi cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor și repararea prejudiciului material și moral,
împotriva încheierii din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă către Ludmila Casimova,

c o n s t a t ă :

La 14 aprilie 2017, Ludmila Casimova a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatol Miropolschi și Ecaterinei Miropolschi cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor și repararea prejudiciului material și moral.

Ludmila Casimova a solicitat obligarea pârâtului Anatol Miropolschi de a reamplasa conducta de apă la o distanță de 5 m de la casa de locuit și de a strămuta acumulările de piatră și beton la o distanță de minim 3 m de la casa situată în or. Anenii Noi, str. Miciurin 32, încasarea prejudiciului material în sumă de 107408,70 lei, a prejudiciului moral în sumă de 4000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 septembrie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, acțiunea înaintată de Ludmila Casimova s-a respins ca neîntemeiată.

La 04 decembrie 2019, Ludmila Casimova a declarat apel împotriva hotărârii din 16 septembrie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Ludmila Casimova, din motiv că cererea de apel a fost depusă fără respectarea termenului legal de contestare.

La 30 decembrie 2019, Ludmila Casimova a declarat recurs împotriva încheierii din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și repunerea în termenul de declarare a apelului.

Ulterior, la 22 ianuarie 2020, Ludmila Casimova a depus cerere de recurs suplimentară prin care a solicitat repunerea în termenul de depunere a cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 14468 din 20 decembrie 2019, se confirmă faptul că Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces, copia încheierii din 19 decembrie 2019 (vol. II, f.d. 141), însă date privind recepționarea adecvată a actului judecătoresc contestat la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de către Ludmila Casimova la 30 decembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui cererea de recurs depusă de către Ludmila Casimova, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1), lit. b¹) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Articolul 437 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că o cerere de recurs în secțiunea I trebuie să fie dactilografiată și să cuprindă un șir de elemente indicate exhaustive.

Astfel, Colegiul constată că Ludmila Casimova a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

În același timp, instanța de recurs remarcă că, prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul reiterează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 Cod de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea

utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, instanța de recurs concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a îndeplini justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de către Ludmila Casimova este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. b¹), alin. (2) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Ludmila Casimova împotriva încheierii din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ludmila Casimova împotriva lui Anatol Miropolschi și Ecaterinei Miropolschi cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor și repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu